

„Tabamata ime“ on Eduard Wilde esikteos draama alal. Ta ilmus 1912. a. lõpul ja juba järgmise aasta veebruaris kisti ta avalikkuse tähelepanu tulipunkti. Nimelt taotses Eesti Kirjanduse Selts iga uue aasta alul eelmisel aastal ilmunud ilukirjanduslikke teoseid auhinnata, ja tolle auhindamise juures tekkiski „Tabamata ime“ puhul mõningaid arusaamatusi, missugused omasid pisut skandaali lõhna.

1913. a. 3. oktoobril oli „Estonias“ „Tabamata ime“ esietendus. Publik suhtus tükisse soojalt, kuid siingi oli asjal väike sensatsioonihõng juures. Paar näitlejat olid endale lubanud esietendusel oma maskides ja maneerides mõnd Tallinna tuntud isikut umbkaudselt matkida. Seltskonnas haarati sellest kinni ja seletati asja nii, et kirjanik olevatki oma teost kirjutades Tallinna seltskonna liikmeid mõtelnud. Tükk olevat lihtsalt pamflett. Leo Saalepi, Lilli, dr. Vaigu, Lauritsa j. t. kujude taga taheti näha avaliku elu tegelasi.

Ometi oli see arvamine täiesti alusetu, sest Wilde oma teost kirjutades lähtus hoopis avaramatest vaatepunktidest. „Tabamata ime“ tekkimisloost kirjutab autor ise: „Näidendi idee pookis mulle ajavaim pähe, asjaomane miljöoline aineistik oli ideele immanentne. See on lugu, traagiline lugu kunsti desperaadost, milline tüüp meil uue sajandi algusest peale arvukamalt hakkas esinema. Piirdus kunstidele andujate kuulsuseiha enne seda vaid tunnustusega kodumaal, isegi kodulinna, siis hakati nüüd kirglikult kippuma „Euroopasse“; alles sealne loorber tundus küllalt kohasena geeniustele, kelle surematuse avastajad nad olid peamiselt ise. Ükski kahtlus, ükski hoiatus ega õpetus ei leia teed säherduse esteetilise ristsõitja teadvusse, äparduvad esinemised teda ei heiduta, arenemisaja ülemäärane pikkus tema kannatust ei katkesta, sest tema fanaatlik usk enda suurusesse on hävinemata. Kuna aga see usk tavaliselt on ebauusk — parimal juhul võib ehk juttu olla andelisest keskpärasusest, nagu Leo Saalepil —, siis saab sellest ainult enda ja kunstisõgedate teiste tunnustatud geeniusest vaene hukkuv kunstimarter, kelle saatus võib olla traagiline, ent ka traagikoomiline“.

Too eesti seltskonna püüe „Tabamata ime“ tegelaste taga elavaid paradigmasid näha tõestab teose elulisust ja tõde, ning viimane õigustab seda teost edasi elama.

---